

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Szerkesztő- s kiadóhivatal:
K.-Vásárhelyt a könyv-
nyomdában, Csik-Szeredán
T. Nagy Imre szerkesztő
lakásán.

Megjelenik: vasárnap, kedden, csütörtök-
kén és szombaton.
Előfizetési díj: egy évre 6 frt, fél évre 3 frt,
negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára helyben 3 kr.

Hirdetések és nyílt-terek
árszabály szerint felvétel-
nek a kiadóhivatalban
Cs.-Szeredán és Kézdi-Vá-
sárhelyt.

Előfizetési felhívás.

Az 1881. december 18-án kelt s kiosztott felhívás értelmében előfizetést nyitunk a „Székelyföld” című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 4-szer megjelenő hirlapra, a következő árakkal:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imréhez küldendő, vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal.

K.-Vásárhelyt, 1882. január 1.

A „Székelyföld” kiadó hivatala.

Táviratok.

— Magyar távirati iroda Budapesten. —

Kassa, jan. 11. Abauj-Torna megyék egyesítése az 1881. évi 61. törvényzikk értelmében végrehajtott.

Pétervár, jan. 11. Cserevin tábornok fölmentetett állásától.

Bukarest, jan. 11. Romániában a zsidók elleni izgatás lendületet vett.

Budapest, jan. 9. Az időjelző intézet észleletei szerint általában napos, felhős, borúval váltakozó időjárás várható, keleten esapadékkal.

Mi újság?

A mozgósított 67. Schmerling gyalog-ezred parancsnoksága megkapta a közös hadügyminisztertől a menetparancsot Dalmáciába. E menetparancs szerint az ezred hétfőn délután 5 órakor indul a budai indóháztól a déli vaspályán Triesztbe. Onnan a Lloyd társulat hajóival egyenesen Raguzába mennek. A menetparancs pusztán ennyiből áll; további parancsot Raguzában kapnak. Az ezredhez tartozó önkéntesekre nézve semmi intézkedés sem történt; nincsenek kötelezve az önkéntesekre, mindamellett eddig már három önként jelentkezett, ki az ezreddel akar indulni, a többiek a helyben állomásozó gyalog ezredhez lesznek szolgálattételre beosztva. A tavaszi kiegészítésig

szabadságon levő közkatónákat behívták azonnali bevonulásra, ezek azonban pótlólag fognak az ezred után indíttatni.

Hivatalos forrásból jelentik, hogy Vlassits altábornagy Bylandt-Rheidt gr. betegeskedése miatt átvette a hadügyminiszterium vezetését, de arról szó sincs, hogy a miniszter visszalépjön. Az ügyek vezetését nyomban átveszi, mihelyt fölépül.

Sutorinában összeütközés volt a csapatok s egy ötven főnyi hercegovinai banda között. Rövid küzdelem után a banda négy emberének elvesztésével visszavonult. A katonák közül egy sem sebesült meg.

Zágrábban f. hó 9-én Starcevic-párti tanulók több magyar nőt, hivatalnokok nejait, leányait az utcán durván insultálták.

Kézdi-Vásárhely, 1882. jan. 4.

Az „olvasó-egylet” javára tartandó bál rendező bizottsága a közelebbiről tartott közgyűlés által megválasztott s az következőleg alakult meg: Zayzon Lázár, biz. elnök, Barabás Mór, Fejér Bogdán, Fölöp Gyula, Dózsa János m. kir. honv. főhadnagy, Jancsó Géza, Kis Károly, Kollák János m. kir. honv. hadnagy, Novák Sándor, Sebők József, Szabó Géza, választmányi tagok.

Az olvasó-egylet bálja az 1882. évi január hó 28-ik napján fog megtartatni.

Fölhívunk mindenkit, ki egy solid és kifogástalan tánczvigalom élveit ohajtja: az olvasó-egylet javára rendezendő bálról el ne maradjon, mely hogy kellőleg fog sikerülni, arról a fennti bizottság kereskedik.

Olvasó-egyletünk a múltban sokat hanyatlott, mit az iménti közgyűlés fájdalmasan regisztrált. Áthattott mindenkit azon tudat, hogy az tovább így nem maradhat. Voltak, kik az egylet tisztviselőiben változást ohajtottak, nem azért, mintha az egylet hanyatlásának a tisztviselők buzgalomhiánya lett volna oka, hanem egyéb indokokból; de a többség oda nyilatkozott, hogy az ügy iránti buzgalom helyre hozhat mindent. Tekintélyes egyleti tagok vették maguknak azt a valóban terhes fáradságot: a város értelmes polgárait sa-

ját otthonukban fölkeresni és egyleti tagoknak meg-nyerni; s fáradozásait sikerkoronázta.

Az egylet egy a piac-soron levő emeletes ház felső részét szándékozik kibérelni s ez iránt a tárgyalásokat meg is indította, s valószínűleg sikerülni fog; mi any-nyival is inkább ohajtandó, mert ez eshetőségre töme-gesen ígérkeztek egyleti tagoknak.

Fölhívunk mindenkit, kit városunk jó hírve s kul-turalis intézményeink ezen csaknem legfontosabbika érdekel s kell is hogy érdekeljen, hogy tömeges meg-jelenésével az ez évi 28-án rendezendő olvasó-egyleti bálszerencsétetni szíveskedjék, valamint arra is, hogy ezen egylet tagjai közé beiratkozzék, és segítse amaz intézményt virágzásra jutni, mely minden művelt ember találkozási helyévé kell, hogy váljék.

Egy olvasóegyleti tag.

Csik-Szereda, 1882. január 5.

Csik-Tusnád község képviselő-testülete a közbirto-kosság tudta és beleegyezése nélkül a korcsmárlási jogot a község területén hét egymás után következő évre a legszorosabb beviteli tilalom mellett haszon-bérbe adta; ezen haszonbéri szerződést, mely a nyílt árverés mellőzésével, titkon kötöttett, a törvényható-sági bizottság is megerősítette. Ezen incidensből kifolyólag, ha becses lapjában tért engedne, ezen haszon-bérleti viszony jogosultsága-, illetőleg annak jogi meg-állhatása- s következményeire vonatkozólag volna egy pár megjegyzésem, kiváló figyelmébe ajánlva ezeket úgy a község képviselőtestületének, mint a képviselő-testület tagja Konez István, plebános urnak s a tör-vényhatósági gyűlésen ezen haszonbérleti szerződés hatalmas védőjének, Nagy József, szolgabíró urnak.

A „Székelyföld“ tárczája.

A kastély titka.

(Beszély.)

Irtá D. J.

(Folytatás.)

Megrongált egészségem helyreállítására, valamint ku-tatásaim folytatása végett elhatároztam Felső-Magyar-országban egy körutat tenni. Egy szép nyári délután érkeztem X. városba. A pompás üde levegő s a bájos vidék egy kissé felvidított. Valami megmagyarázhat-lan előérzet azt sugá, hogy itt e vidéken Leonoráról valami hírt fogok hallani. Lázasan sietséggel vévém ma-gamhoz fegyveremet s öt perc alatt már künn valék a szabadban. Nem sokára szemembe tünt a kastély, mely évszázados fák által környezve, oly bájos képet nyújtott, hogy önkéntelenül felkiáltottam bámulatom-ban. Valami úgy vonzott e kis paradicsom felé s én követém szívem sugallatát. A kastélyt megkerülve, me-rengve bámultam be a gyönyörű kertbe, melynek sötét árnyas fasorai mintha arra lettek volna alkotva, hogy egy fáradt szív enyhülést, nyugalmat találjon azokban. Sokáig állhattam itt, mert a nap már lement s az esti szürkület kezdé homályba burkolni a tárgya-kat. Már épen távozni akarék, midőn mély sohaj és lassu panaszhangok ütek meg füleimet s nyomban rá egy hölgy sietett tova a fásoron. Szívem majd meg-

Köztudomásu dolog, hogy a korcsmárlási jog, az az a szesz italoknak kisebb mennyiségbeni elárusitha-tása a birtok járulékát képezi s mint ilyen, a szabad birtok mindenkor tulajdonosát megilleti; megilleti pe-dig birtoka terjedelmének megfelelő arányban, juxta quantitatem bonorum. Első tekintetre is látható tehát, hogy ezen jogot a község, mint testület, közjóvédelmei forrásául sem a haszonbérjövödelemnek házi kezelé-s utjání beszédese, sem pedig haszonbérlet általi értéke-sítése folytán fel nem használhatja a birtokosság speciális beleegyezése nélkül. A községi képviselőtestület pedig a községet, mint testületet, képviselvén kifelé, — de nem az egyes birtokosokat is egyszersmind — igen természetes, hogy a fennforgó esetben az egyes birtokosokat kötelező jogügyletet nem létesíthetett s akkor, midőn a korcsmárlási jogot Csik-Tusnád község képviseletében haszonbérbe adta, csak azon jogról szerződött, mely a községet, mint jogi személyt, bir-toka arányához képest — juxta quantitatem bonorum — megilleti, de nem egyszersmind a korcsmárlási jogról általában s a község egész területére. Követ-kezik ebből önként az is, hogy ezen szerződés fenn-állhat, a nélkül, hogy a birtokosság korcsmárlási joga legkisebb csorbulást is szenvedne s hogy az egyes birtokosok a szerződésben kikötött beviteli tilalmat respectálni nem tartoznak.

Ha ily értelemben kötötték a szerződést, akkor igen is helyén volt a törvényhatósági jóváhagyás kies-közlése, s akkor nincs szavam sem a képviselő-testület eljárása, sem ezt a törvényhatósági közgyűlésen védel-mezők álláspontja ellen általában, jól lehet, ekkor is a nyílt árverés mellőzése s a 6 évnél hosszabb időtartam megállapítása az 1871. 18. t. cz. intézkedéseinek nem felelvén meg, ez ágában úgy a képviselő-testület, mint

szakadt az egymásra toluló érzelmektől. A hölgyet megismertem.

— Leonora! — kiáltám örömmel.

A hölgy felsikoltott s elfutott. E sikoly oly pana-szos s oly kétségbeesett volt, mint 2 évvel ez előtt s úgy rémlett, mintha most is hallottam volna a két végzetes szót: „Nem soha!“

Rövid idő alatt magamhoz jöttem s elhatároztam, hogy még ma felkeresem Leonorát s nem fogok tőle addig távozni, míg különös viseletének okát meg nem tudom. Ez uttal nem fog eltűnni.

Már teljesen sötét lett, s csak a kastély emeletének egyik ablakából derengett lámpavilág. Szívem azt sugá, hogy Leonora ott van. A kerítésen átmászva, nesztelen léptekkel közeledtem a kastély felé. A kivi-lágított ablak alatt szerencsémre egy nagy diófa állt, melynek egyik ága a falnak támaszkodott. Macska-ügyességgel kusztam fel a fára s betekinték az abla-kon. Csakugyan Leonora volt, csak hogy nem a régi viruló arczu gyermek, hanem egy sáppadt, szenvedő arczu nő, ki azért tán így még szebb volt, mint 2 év-vel ezelőtt. Leonora ott ült, merev szemekkel bámulva a semmiségbe, míg keblét olykor nehéz sohajok eme-lék. Egész lelkem a szemembe ült, midőn oly hosz-szu elválás után nézhetém őt, kiért annyit szenved-tem s kit oly sokáig keresték.

(Folytatása következik.)

az ezt helybenhagyó törvényhatósági bizottsági határozat törvényes megrovás alá esik.

De nem ide gondoltak a jó urak; hiszen akkor felesleges lett volna büntetés terhe alatti megtiltása a szesz, bor, sör s több eféle bevitelnek a község területére; hanem a közbirtokosok jogai felett szerződték, ezek megkérdése s felhatalmázása nélkül, oly jogról tehát, melylyel maguk sem bírtak, s így a mellett, hogy a haszonbérlelővel szemben elvállalt szavatosságnál fogva a haszonbérbe adott jog fennállása s békés gyakorolhatásáért jót állnak, ezen megbízás nélküli ügyvitelből az egyes jogosítottakra nézve netán okozott károkért is felelősséggel tartoznak.

Ezen és egyéb, jelen alkalommal mellőzött szempontokat a szerződés megkötése előtt jó lett volna figyelemre méltatni, mert a közbirtokosság aligha behunytt szemmel fogja nézni kizárólagos jogaiba való eme belekontárkodást. b. l.

Mindenféle.

— **A kézdívársárhelyi zenede** f. hó 15-én (vasárnap) hangversenyt rendez. Örömmel konstatáljuk e nevezetes ujdonságot s egyszersmind felhívjuk a község figyelmét e sokat ígérő estélyre. A zenede multja elég biztosítékkal szolgál arra nézve, hogy e mű-estély méltó leend a zenede jó hírnevéhez. Az összeállított műsorozat igen változatos és sokat ígérő. A zenedén kívül még működni fog a helybeli tanítói dalárda, zongorán játszik Kovács Thekla k. a., szaval Bölcskény Ilona k. a., felolvasást tart ifj. Kovács Dániel nr.

— **Hymen** Ifj. Jancsó Mózes, fiatal kereskedő, e hó 17-én tartja esküvőjét Fülöp Mari kisasszonnyal, Fülöp Józsiás szeretetre méltó kedves leányával. Szerencsét és boldogságot kívánunk e szép frigyhez!

— **A csiksomlyói veres kereszt négyesület** — mint biztos forrásból értesültünk — kérést adott be a megye helyettes alispánjához aziránt: engedné meg, hogy a praetorialis épület nagy termében fillér estélyeket esetleg bálokat rendezhessen. Nem kételkedünk, hogy nemes honleányaink kérelme teljesítettni fog; mert a játékonyság pártolása mellett — miben megyénk soha sem maradt hátra — az is el lesz érve, hogy a történelmi multtal bíró megyeház ablakain át, hol nagyaink sok böles intézkedést főztek ki, a járókelőket nem fogja a capitoliumi ludak gágogása zavarba ejteni; a régiség buvár nem fog ujabbskori fűrészelő kecskét fejszét s a falakon istálló diszt találni.

— **„Több veterán tüzöltő”** interpellációjára bátor vagyok kinyilatkoztatni, hogy a miniszteri rendelet értelmében a köteles tüzöltők összeírása körül az előmunkálatok már teljesen meg vannak téve s annak keresztülvitelében hivatalos akadályok miatt valék mindeddig gátolva. Az összeírást f. hó 16-án, azaz hétfőn megkezdem s egyszersmind szívesen felkérem a t. veterán tüzöltő urakat, hogy hivatali irodámban megjelenve, engem e nagy munkában a miniszteri rendelet értelmében segíteni sziveskedjenek. Molnár Dénes, rendőrkapitány.

— **(Beküldetett.)** Felkérjük k.-vásárhely város t. polgármesterét, hogy a III-ad osztályu kereseti adóra vonatkozó bevallásokat a polgárság között kiosztani sziveskedjék, hogy így eleje vételessék mind azon visszás-

ságoknak, melyek a mult évben a bevallások ki nem osztása miatt előfordultak.

— **A kézdívársárhelyi jégpályán** a mult vasárnap nagy közönség gyűlt össze. Minden volt bővön, a mi e napot érdekessé tehette volna: néző közönség, korcsolyázó, zene, vig kedély volt bővön, csupán jégünk nem volt. A jég a beállott enyhe időjárás folytán teljesen hasznavehetlenné vált. A párok csak lassan haladhattak, a bravurok rendesen bukfencczel végződtek. Hölgyeink nem tudnák tán soha eléggé méltányolni ama nemes igyekezetet, melylyel egy-egy lelkes gavallér hölgyet e rögs pályán vezetett, támogatta és oltalmazta. A vállalkozó ifjúság nem sokára meggyőződve, hogy a korcsolyázás lehetetlen, mást gondolt. Mintegy parancsszóra leoldatott a korcsolya és a hővérű ifjúság „száraz lábbal” kelt tánczra a jégen, mely eset — úgy hisszük — páratlanul áll a korcsolyázás történelmében. Ebből csak az a tanúság, hogy az arany ifjúság megél a jég hátán is.

— **A csikszeredai városi elemi népiskola** növendékei az iskolai könyvtár-alap javára f. é. január 8-án a műkedvelők szinpadán sikerült színi előadást rendeztek. Előadták: „A kis kéményseprőt” és „A pásztorjátékot.” A közreműködő kis leánykák és fiuk mindegyike igen jól megtanulta szerepét (példát vehetnek a nagyok) és elég ügyesen adta elő. Fogadják a rendező derék tanítónők a szülők és a jelenvolt közönség részéről a legnagyobb elismerést nemes fáradságukért, mely által nem csak a közönségnek szereztek élvezetes estét hanem az alaphoz is közel 30 frttal járultak.

— **A csikszeredai olvasókörnek** f. hó 8-án tartott ujra alakuló közgyűlésén megválasztattak: elnöknek Vajna Tamás, alelnöknek Beze Antal, jegyzőnek Nagy Imre, gazdának Száva Lukács, pénztárnoknak Benedek István, könyvtárnoknak Antal József, választmányi tagoknak: Szöcs Márton, Dósa Gábor, Lázár Domokos, Szász Lajos, Molnár Lajos, Deák Ignác, Székely Endre és Sztráva Miklós.

Szerkesztői izenetek.

Lapunk dolgozó társait kérjük, hogy közleményeiket a papírnak csak egyik oldalára írják. A két oldalra írt közlemények a nyomdai kezelést nehezítik. Papírvesztegetés, igaz, de ilyen a mesterségünk.

É. E. urnak, Somlyó. Becses ígéretének beváltását nagy köszönettel vesszük.

L. F. urnak, Szt.-Domokos. Szíves közreműködésére tovább is számítunk.

F. K. urnak, Szt.-Király. Köszönettel vettük s várjuk az ígért beváltását.

T. J. Somlyó. Ígéretedre számítok. Leveled második részében érintett dolog iránt ne legyen semmi aggodalmad.

G. A. Gyó.-Szt.-Miklós. Magánlevelet írtunk. Örömmel vallhatjuk be, hogy lapunknak annyi jó akarója van megyénk értelmes közönségében, hogy a siker így — ha késik is — de el nem maradhat.

B. A. — Csátószeg. Az újabb küldeményt is kaptam. Köszönet a jóakaró pártfogásáért!

I. F. J. — Somlyó. Megkaptam. Nagy örömemre szolgál, mikor jobbainkat látom az egyelőre küzdelmes zászól alá sorakozni. Köszönöm!

S. O. N.-Szében. A lapokat, azt hiszem, eddig kapták. Rövid tárcza-közleményeket szívesen veszünk.

T. A. Szt.-Tamás. Elvárjuk.

Cs. P. Szépviz. Megküldöttük. Elérhetetlen nincs semmi, csak szívós kitartással kell küzdeni.

B. P. — Szt.-Miklós. Képtalányokat nem küldünk. Bejegyeztük.

PIACZI ÁRAK.

		K.-Vásárhely január 5.	
		frt	kr
Hectoliter	Buza (tisztá)) legszebb	8	40
	Buza (tisztá)) közepes	7	90
	Buza (tisztá)) gyöngébb		
	Buza (vegyes)) legszebb	7	—
	Rozs) közepes	5	—
	Árpa) legzebb	4	20
	Árpa) közepes		
	Zab) legszebb	2	80
	Zab) közepes		
	Törökbuza	4	60
Kilogr.	Kása	12	
	Borsó	7	
	Lencse	10	
	Fuszulyka	5	—
	Lenmag		
	Burgonya	1	20
	Marhahus		36
	Disznóhus		40
	Juhhus		24
	Faggyu		32

Felelős szerkesztők:
T. Nagy Imre, Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

„Betegbarát”. Az e cím alatt Richter lipcei kiadóintézetében megjelent röpirat egészségeseknek az első betegségi tünetek leküzdésére, betegeknek pedig a baj sikeres gyógyítására megbízható tanácsokat nyújt. E könyvet Gorischek Károly os. kir. egyetemi könyvkereskedése (Bécs, I. István tér 6.) ingyen és bérmentve küldi meg s így a megrendelőnek nem okoz több költséget 2 krajczárnál a levelező lapért.

4—11

Jó bor és izleles ételek.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, miszerint eddigi **VENDÉGLŐMET** ujonnan berendeztem és szolgálok napi reggeli-, ebéd-, vacsora- és **rendes havi étkezéssel.**

Elvállalok megrendeléseket **ebéd- és estélyre**, valamint **torták-, fagyalt és mindennemű tészták megkészítését** **jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett.**

Kézdi-Vásárhelytt, 1881. december havában.

3—3

SEBŐK JÓZSEFNÉL KÉZDI-VÁSÁRHELYTT

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.

Réthy K. és társa

arany-, ezüst- és ékszeráru-
üzlete.

Még csak néhány napig!

Kézdi-Vásárhelytt Jancsó Dénes szállodájában.

Van szerencsénk a helybeli t. közönséget du-
san berendezett, mindennemű arany-, ezüst ék-
szerek-, zsebórák- és minden a mi szakmánkba
vágó cikkekkel ellátott raktárunk szives látoga-
tására felhívni.

Mindennemű régi arany és ezüst tárgyakat
becserélünk.

Hivatkozva üzletünk több éven át szerzett jó
hírnevére, annál is inkább számos látogatást re-
mélünk, miután itt-tartózkodásunk csak nagyon
rövid időre terjed.

Tisztelettel

1—1

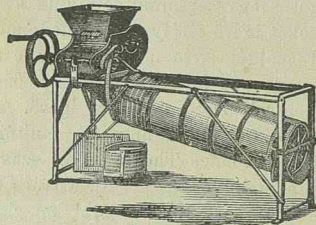
Réthy K. és társa.

Minden kiállításon az első érdeméremmel kitüntetve.

Ezüstérem. Páris 1878.

Ada, máj. 1-én 1881. aranyérem.

Zala-Egerszeg, május 2-án 1881. Első díj.

26—30

Brogle J. és Müller

gép- és rostalemez-gyára B.-Pesten

(A Margit-híd közelében.)

Készít **trieuröket** (konkolyválasztó) c. kü-
lönféle nagyságban.

Trieur hengereket malmok számára,

Koptatókat,

Szelelő rostákat,

Szitákat és rostákat eséplőgépek számára.

A „K I S P I P Á H O Z”

Vendégüljítás!

Sebők József,

vendéglős a „kis pipához.”